

آموزگار از نیکا خواست تا مقدار پول‌های مقابل

را حساب کند.

نیکا گفت: ۲ هزار با ۲ هزار می‌شود: ۴ هزار

سپس آموزگار یک اسکناس ۵ هزار تومانی به پول‌ها اضافه کرد و از نیکا پرسید:

حالا مقدار پول‌ها چه قدر است؟

نیکا گفت: ۲ هزار با ۲ هزار می‌شود ۴ هزار

۴ هزار هم با ۵ هزار می‌شود: ۹ هزار

این بار آموزگار از او خواست تا ۳ پول بالا را حساب کند.

نیکا گفت: ۵ هزار و ۲ هزار می‌شود ۷ هزار

۷ هزار هم با ۱ هزار می‌شود ۸ هزار.

کار در کلاس

مقدار پول‌های هر ردیف را بنویسید.

تومان .....

تومان .....

تومان .....

تومان .....

تمرین

– مقدار پولی که برای خرید هر جنس لازم است را جدا کنید.

– مشخص کنید با پول‌های داده شده کدام کالا را می‌توان خرید؟

۹۵۰۰ تومان

۸۰۰۰ تومان

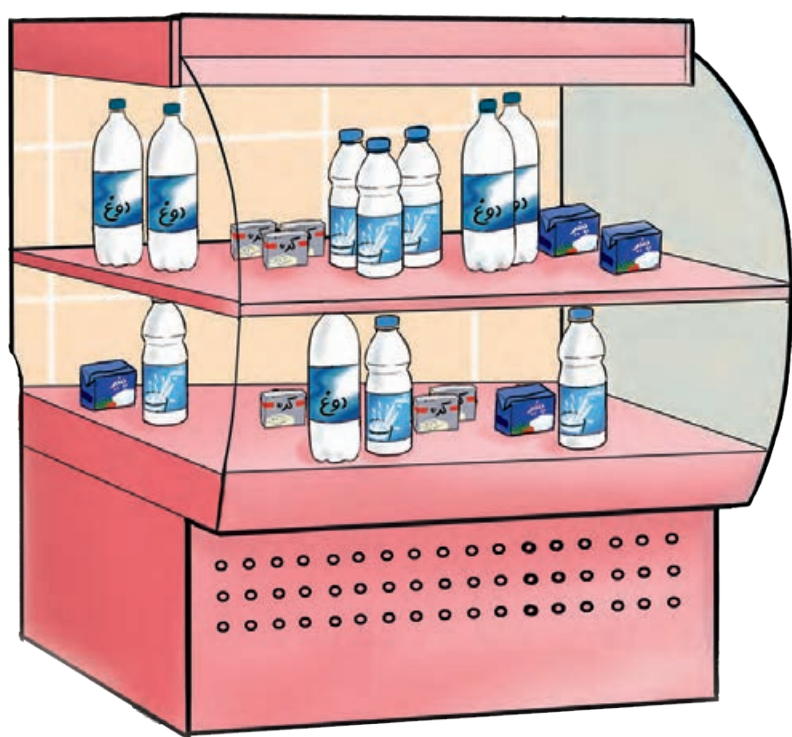

۵۰۰۰ تومان

۷۰۰۰ تومان

ریاضی و زندگی

امیر از مادرش ۲ اسکناس ۲۰۰۰ تومانی و یک اسکناس ۵۰۰۰ تومانی گرفت و به فروشگاه رفت تا خرید کند. به نظر شما امیر با آن پول ها چه چیزهایی می تواند بخرد؟

حدس بزنید

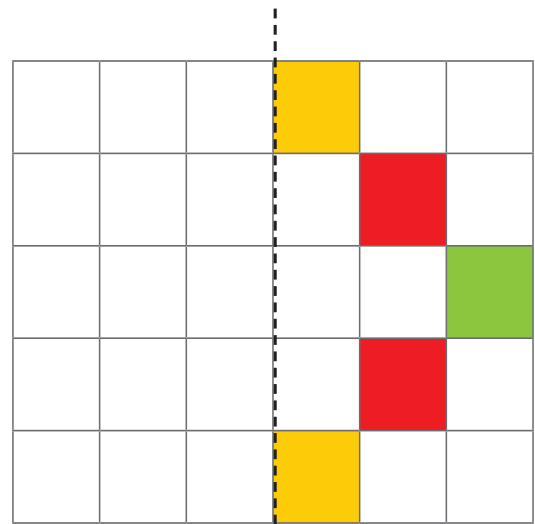
قیمت کدام یک از این جنس ها به مقدار پول داده شده نزدیک تر است؟ علامت بزنید.

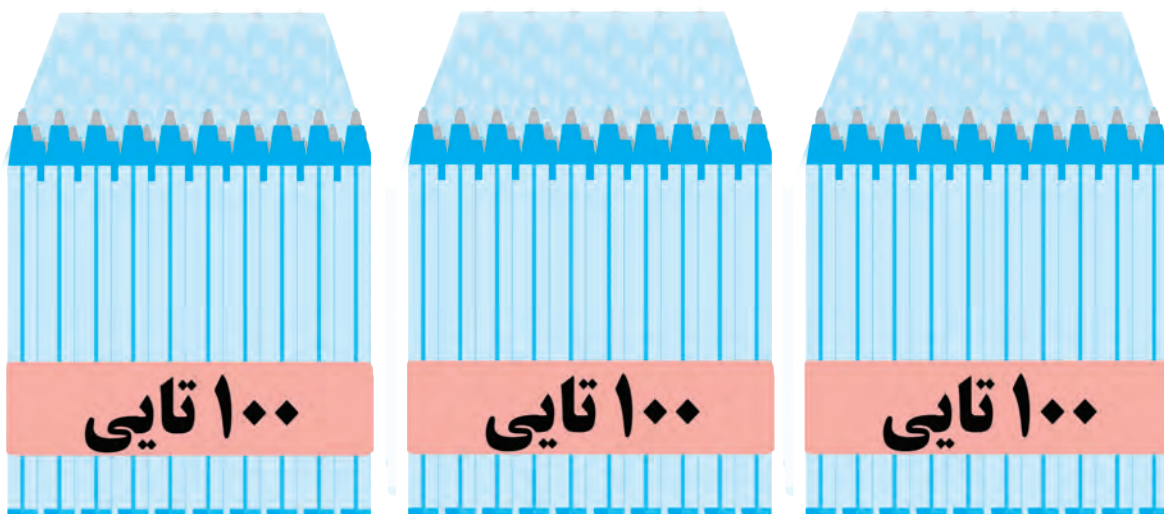

تقارن

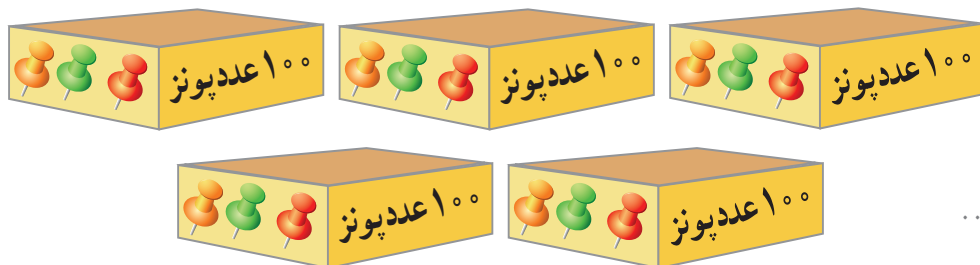

با توجه به خط تقارن، نیمه ی دیگر شکل را کامل کنید.

سه بسته ۱۰۰ تایی می شود ۳۰۰

$$3 \times 100 = 300$$

کامل کنید.

۵ صدتایی می شود .....

۸ صدتایی می شود .....

از ضرب هر عدد در ۱۰۰ چه نتیجه ای گرفتید؟

حاصل ضرب‌های زیر را حساب کنید.

$$6 \times 100 = \dots$$

$$2 \times 100 = \dots$$

$$9 \times 100 = \dots$$

$$12 \times 100 = \dots$$

$$66 \times 100 = \dots$$

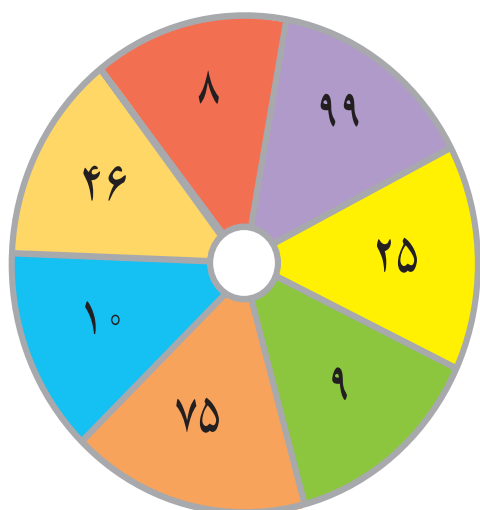
$$50 \times 100 = \dots$$

حالا با ماشین حساب درستی پاسخ‌های خود را امتحان کنید.

– رضا ۳ اسکناس ۱۰۰ تومانی دارد. رضا چند تومان دارد؟

– در مغازه‌ی آقای اکبری ۲۵ کیسه برنج ۱۰۰ کیلویی است. در این مغازه چند کیلوگرم برنج است؟

دانش‌آموزان را به صورت گروه‌های ۲ نفری در مقابل صفحه‌ی دارت قرار دهید، هر نفر یک پرتاب انجام دهد عدد خانه‌ای که دارت روی آن خورده است در ۱۰۰ ضرب شود. امتیاز هر گروه محاسبه شود. گروهی که امتیاز بیشتری دارد برنده است (برای این بازی می‌توانید از دارت، توپ کوچک و ... استفاده کنید).

امروز معاون مدرسه از دو نفر از دانش‌آموزان کمک خواست تا موجودی انبار مدرسه را بنویسند. شما هم به آن‌ها در به‌دست آوردن موجودی انبار کمک کنید.

تعداد پاکت‌ها = ...

تعداد گیره‌ی کاغذ = ...

تعداد مداد = ...

تعداد خودکار = ...

به محیط اطراف خود دقت کنید.

چه چیزهایی را در بسته‌بندی‌های صدتایی می‌بینید، بنویسید.

ساعت ۷ و ۱۵ دقیقه است. یعنی ۱۵ دقیقه از ساعت ۷ گذشته است.

کامل کنید.

..... : .....

..... دقیقه از ساعت ..... گذشته است.

..... : .....

..... دقیقه از ساعت ..... گذشته است.

..... : .....

..... دقیقه از ساعت ..... گذشته است.

..... : .....

..... دقیقه از ساعت ..... گذشته است.

..... : .....

..... دقیقه از ساعت ..... گذشته است.

..... : .....

..... دقیقه از ساعت ..... گذشته است.

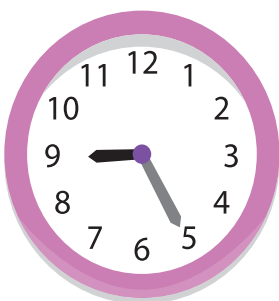
تمرین

ساعت کلاس شنای بنفشه ۱۱ صبح است.
او ساعت ..... به استخر رسید.
یعنی ..... از ساعت ..... گذشته بود.

ساعت آموزش فوتبال نیما ۸ صبح است
او ساعت ..... به باشگاه رسید
یعنی ..... از ساعت ..... گذشته بود.

ساعت کلاس نقاشی بهاره ۹ صبح است
او ساعت ..... به کلاس رفت.
یعنی ..... از ساعت ..... گذشته بود.

برنامه‌ریزی درست به انجام به موقع کارها کمک
می‌کند و این یعنی وقت‌شناسی.

۱- حمید باید ساعت ۸ صبح در مدرسه حاضر باشد.
اما او ساعت ۸:۱۵ به مدرسه رسید.
یعنی ..... دقیقه از ..... گذشته بود.
او ..... دقیقه دیر به مدرسه رسیده بود.

۲- آقای کریمی می خواست به شیراز سفر کند.
ساعت پرواز هواپیما ۹ صبح بود.
او ساعت ۹:۲۵ دقیقه به فرودگاه رسید.
آقای کریمی از پرواز جاماند.
چون ..... دقیقه از ساعت ..... گذشته بود.

۳- خانم احمدی ساعت ۱۱ صبح وقت چشم پزشکی داشت.
او ساعت ۱۱:۳۰ به مطب رسیده بود.
خانم پرستار به او گفت: ..... دقیقه از وقت شما گذشته
و پزشک در حال معاینه بیمار دیگری است.
پس باید کمی منتظر بمانید.

...../...../.....

.....:.....

فرهنگ نوشتن

احمد می گوید : من دو عدد داشتم که آن ها را در هم ضرب کردم و حاصل این ضرب 52° شده است. یکی از این عددها ۵۲ است. به نظر شما عدد دیگر چند است؟

تمرین

۱- با استفاده از این رقم ها ۴، ۲ و ۷ یک عدد ۵ رقمی بنویسید.

رقم صدگان این عدد چیست؟

رقم دهگان هزار این عدد چیست؟

عدد را به حروف بنویسید.

۲- عدد ده هزار چند صفر دارد؟

۵ صفر

۴ صفر

۳ صفر

۳- چند دقیقه از ساعت ۱۱ گذشته است؟

مرور فصل

۴- با ۲۰ پایه چند صندلی می توان درست کرد؟

۵- خانم وحیدی یک تولیدی مانتو دارد. او برای مانتوها ۶۵ بسته دگمه صدتایی خریده است.

او چند دگمه خریده است؟

۶- قیمت کدام یک از این جنس ها به مقدار پول داده شده نزدیک است؟ علامت بزنید.

الگویابی

نوشتن اعداد روی محور را ادامه دهید.

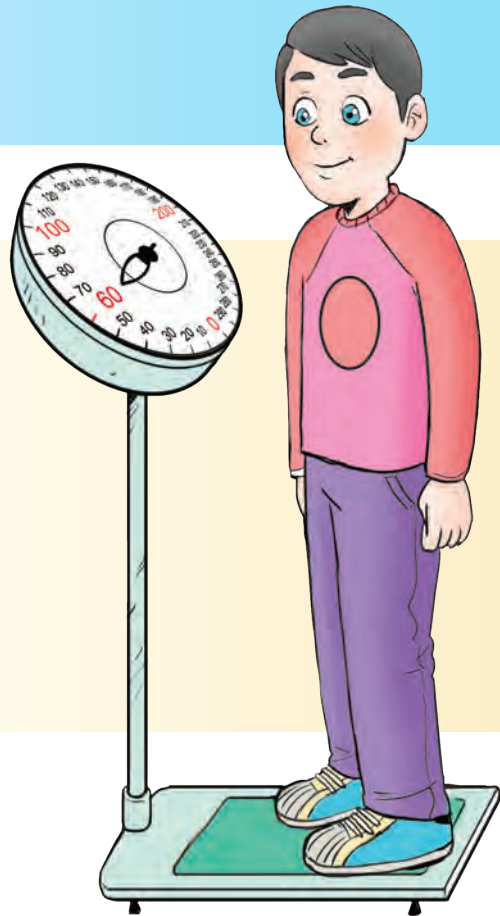
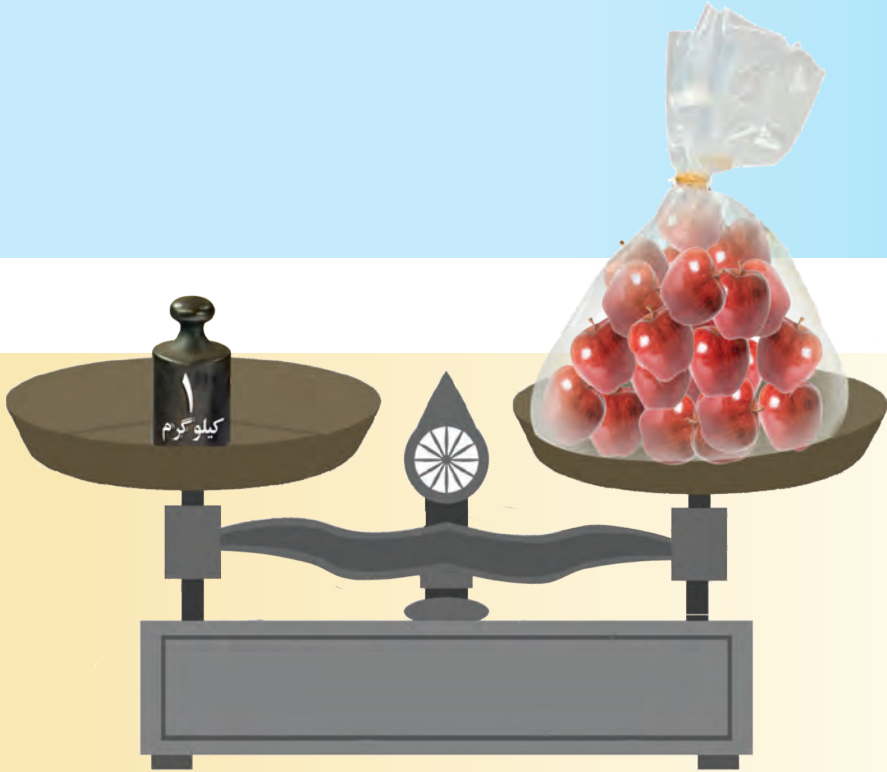
فرهنگ خواندن

آیا می دانید که در بانک ها همه ی پول ها در دسته های صدتایی بسته بندی می شوند. تاکنون شما اسکناس های ۱۰۰۰

تومانی، ۲۰۰۰ تومانی، ۵۰۰۰ تومانی و ..... را در بسته های صدتایی دیده اید؟

به نظر شما یک بسته صدتایی اسکناس ۵۰ تومانی چه قدر می شود؟

فصل ۶

...../...../.....

.....:.....

اعدادی که یکان آن‌ها ..... و ..... و ..... و ..... باشد زوج هستند.

اعدادی که یکان آن‌ها ..... و ..... و ..... و ..... باشد فرد هستند.

۲۱۷۰۴

عدد ۲۱۷۰۴ زوج است.

۵۳۶۷

عدد ۵۳۶۷ فرد است.

کار در کلاس

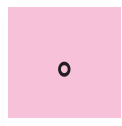
اعداد زوج و فرد را در جدول بنویسید.

۴۴۵۳ - ۳۲۶ - ۶۱۹۷۰ - ۲۰۴۱۸ - ۸۸۹

اعداد زوج	اعداد فرد

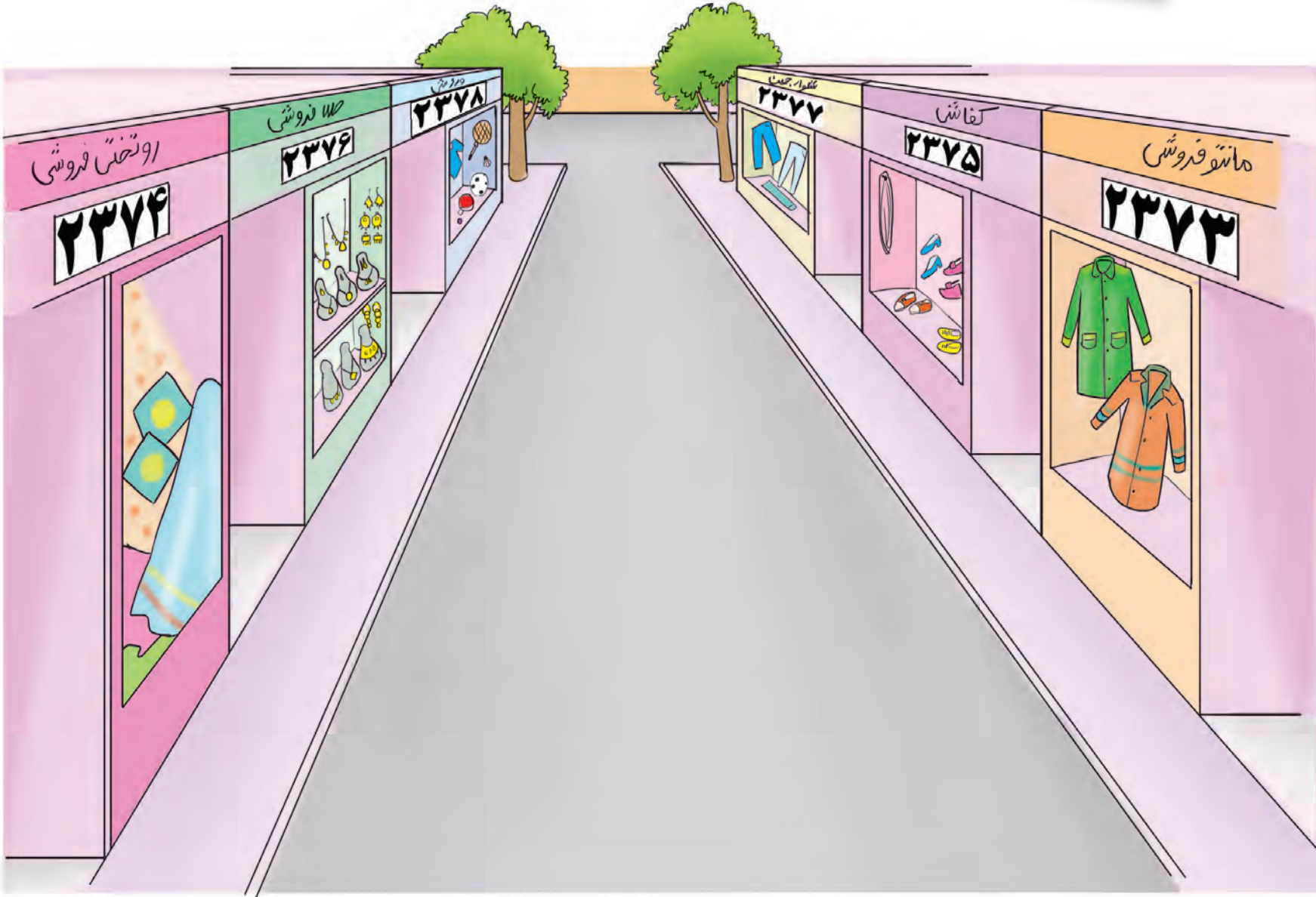
با اعداد داده شده ۲ عدد زوج و ۳ عدد فرد درست کنید و در جدول بنویسید.

زوج	فرد
.....	.....
.....	.....
.....	.....

– دور اعداد زوج را خط بکشید.

325 - 4572 - 62650 - 8627 - 18976

به پلاک مغازه‌های این خیابان دقت کنید.

آیا پلاک‌ها به ترتیب است؟

ترتیب آن چگونه است؟

.....

.....

شما در چه جاهای دیگری پلاک‌ها را به این ترتیب دیده‌اید؟

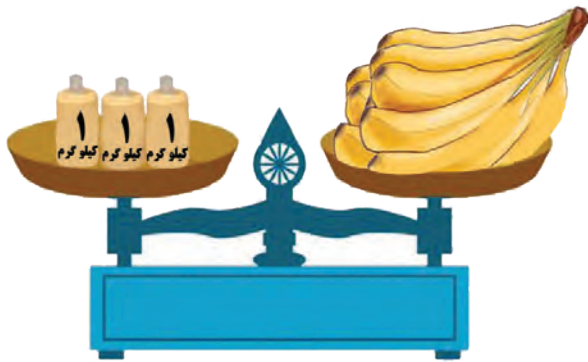

..... / ..... / .....

..... : .....

با توجه به هر ترازو وزن کالاهای زیر را بنویسید.

این موزها ..... کیلوگرم است.

این قارچها ..... گرم است.

این بسته فلفل ..... گرم است.

این کیسه برنج ..... کیلوگرم است.

این هندوانه ..... کیلوگرم است.

این ظرف ماست ..... گرم است.

وزن این بسته‌ی گوشت ۱۵۰۰ گرم است.

وزن این طالبی‌ها ..... گرم است.

وزن این ماهی ..... گرم است.

به سنگینی هر جسم **جرم** آن جسم می‌گویند. اما در زندگی روزمره به جای کلمه‌ی جرم از کلمه‌ی **وزن** استفاده می‌کنیم.

کار در کلاس

عددی را که هر ترازو نشان می‌دهد را بنویسید.

وزن این نوزاد ..... گرم است.

وزن این نوزاد ..... گرم است.

وزن هریک از کالاهای زیر را بخوانید و بنویسید.

وزن شیشه‌ی سُس ..... گرم است.

وزن این بسته ماهی ..... گرم است.

وزن بسته‌ی نخود فرنگی ..... است.

وزن این قوطی روغن نباتی ..... گرم است.

در هر ردیف، کدام جنس نشان دهنده‌ی وزن داده شده است؟ آن را علامت بزنید.

۱ کیلوگرم

۳ کیلوگرم

۵۰۰ گرم

وزن مناسب هر کالا چقدر است؟ آن را علامت بزنید.

۵ کیلوگرم

۵۰۰ گرم

۲ کیلوگرم

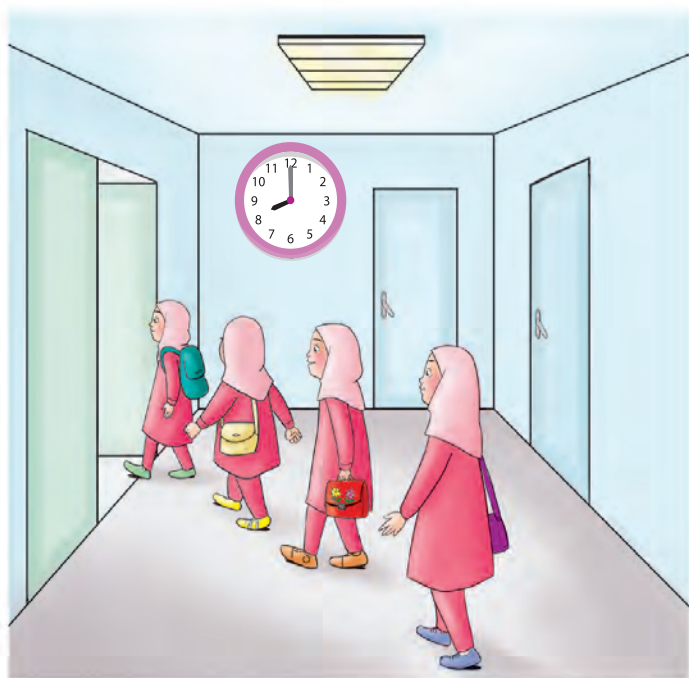
۴۵۰ گرم

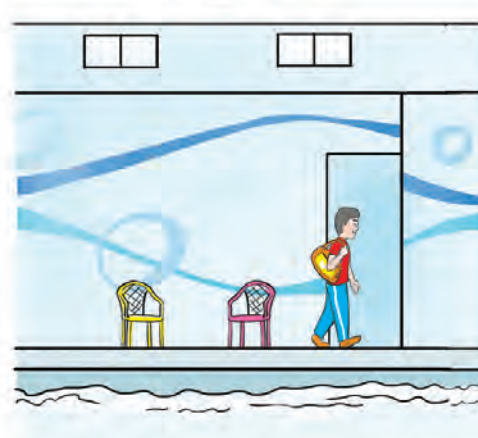
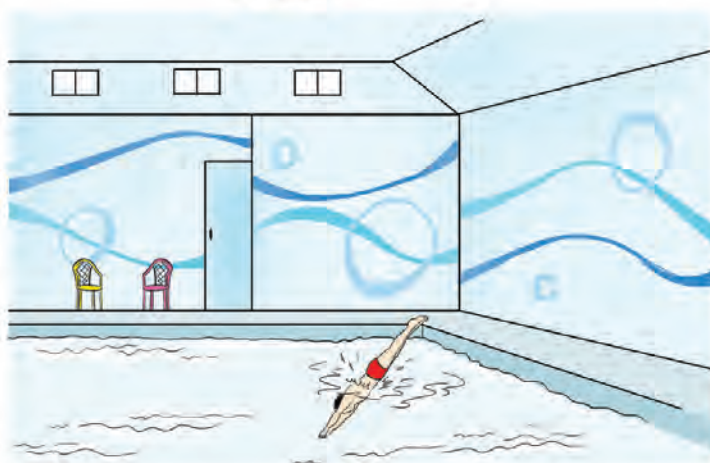
چند ماده غذایی را که در منزل دارید به دلخواه انتخاب کرده و بعد از اندازه گیری، وزن آن ها را به کیلوگرم یا گرم بنویسید.

وزن	مواد

یک روز مدرسه ۴ ساعت طول می کشد.

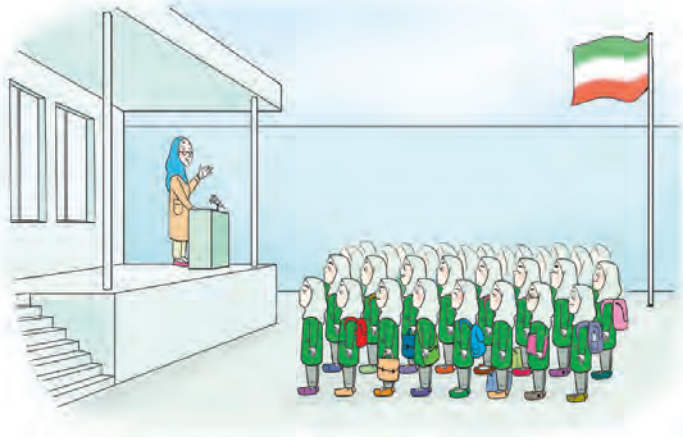

شنا کردن آرش ۲ ساعت طول کشید.

۵ دقیقه طول کشید تا سعید مسواک بزند.

مانند نمونه بهترین مدت زمان هر کار را علامت بزنید.

۲۰ دقیقه

۲ ساعت

۱ ساعت

۲ دقیقه

۳ ساعت

۱ ساعت

۲۰ دقیقه

۲ ساعت

۱ ساعت

۵ دقیقه

۱ ساعت

۳ دقیقه

مدت زمان هریک از فعالیت‌های زیر را بنویسید.

مدت زمان	فعالیت
.....	انجام تکالیف
.....	تماشای تلویزیون
.....	حمام کردن
.....	خواب بعد از ظهر

جمع چهار عدد یک رقمی

...../...../.....

.....:.....

$$\begin{array}{r} 3 \\ + 4 \text{ (7)} \\ \hline + 5 \text{ (12)} \\ \hline + 1 \\ \hline 13 \end{array}$$

مژگان از رضا پرسید: اگر گفتی چگونه می توان این اعداد را با هم جمع کرد؟
رضا گفت: ابتدا عدد ۳ و ۴ را با هم جمع می کنیم که (۳+۴) می شود ۷
سپس ۷ را با عدد ۵ جمع می کنیم که (۷+۵) می شود ۱۲.
بعد ۱۲ را با ۱ جمع می کنیم. پاسخ می شود ۱۳.

$$3 + 4 + 5 + 1 = 13$$

مژگان گفت: من این گونه آن ها را جمع می کنم. ۳ و ۴ می شود ۷
۱ و ۵ هم می شود ۶
پس: ۶+۷ می شود ۱۳

جمع های زیر را از هر راهی که می توانید انجام دهید.

$$\begin{array}{r} 2 \\ + 3 \\ + 2 \\ + 3 \\ \hline \dots \end{array} \quad 2 + 3 + 2 + 3 = \dots$$

$$\begin{array}{r} 4 \\ + 5 \\ + 4 \\ + 5 \\ \hline \dots \end{array} \quad 4 + 5 + 4 + 5 = \dots$$

$$\begin{array}{r} 3 \\ + 4 \\ + 4 \\ \hline \dots \end{array} \quad 3 + 4 + 4 = \dots$$

$$\begin{array}{r} 5 \\ + 5 \\ + 5 \\ + 5 \\ \hline \dots \end{array} \quad 5 + 5 + 5 + 5 = \dots$$

۱۴۵

حالا با استفاده از ماشین حساب جمع های بالا را انجام دهید. آیا درست انجام داده اید؟
هر پاسخی که اشتباه است دوباره جمع آن را انجام دهید.

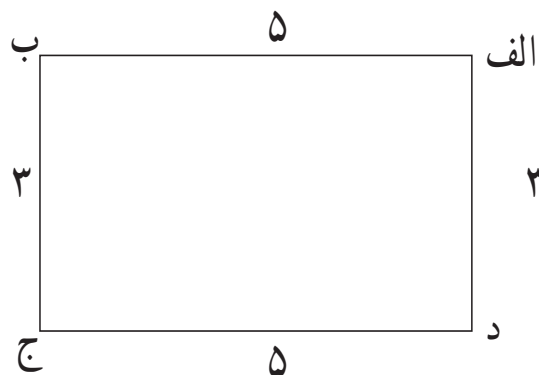

...../...../.....

.....:.....

می‌دانیم: به اندازه‌ی دور هر شکل محیط آن شکل می‌گویند.

آموزگار از رضا خواست با خط کش طول و عرض مستطیل روبه‌رو را اندازه بگیرد و محیط آن را با نوشتن جمع همه‌ی ضلع‌ها پیدا کند.

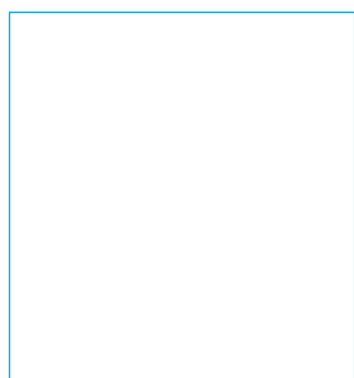
رضا ضلع‌ها را اندازه گرفت و عدد هر ضلع را نوشت.

آن‌گاه عدد همه‌ی ضلع‌ها را با هم جمع کرد و نوشت: ۱۶

$$\overset{۸}{\curvearrowright} ۵ + ۳ + \overset{۸}{\curvearrowright} ۵ + ۳ = ۱۶$$

پس محیط مستطیل ۱۶ سانتی‌متر است.

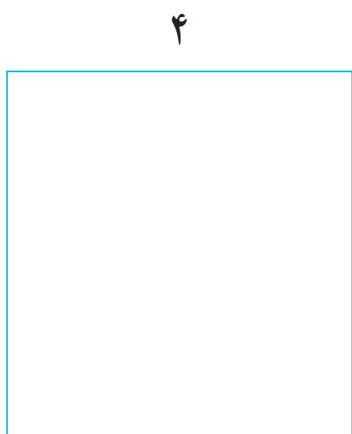
سپس از سعید خواست تا اندازه‌ی هر ضلع شکل مربع را با خط کش اندازه گرفته و محیط آن را حساب کند.

$$..... + ... + ... + ... = ...$$

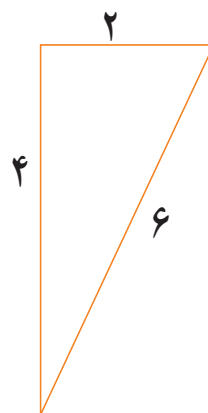
پس محیط مربع ..... سانتی‌متر است.

۱- محیط هر یک از شکل های زیر را به دست آورید.

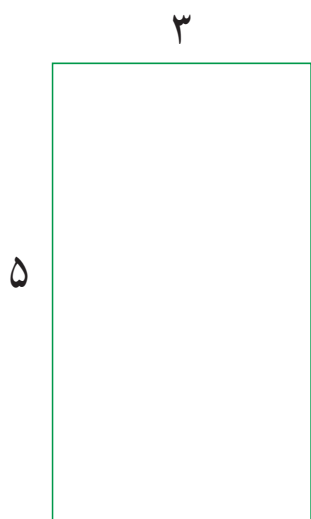
$$\begin{array}{r} \dots \\ + \dots \\ + \dots \\ + \dots \\ \hline \dots \end{array}$$

$$\dots + \dots + \dots + \dots = \dots$$

$$\begin{array}{r} \dots \\ + \dots \\ + \dots \\ \hline \dots \end{array}$$

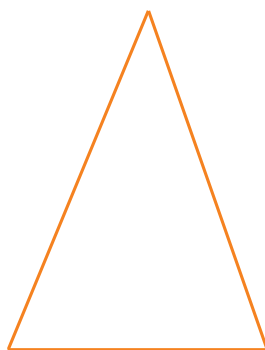
$$\dots + \dots + \dots = \dots$$

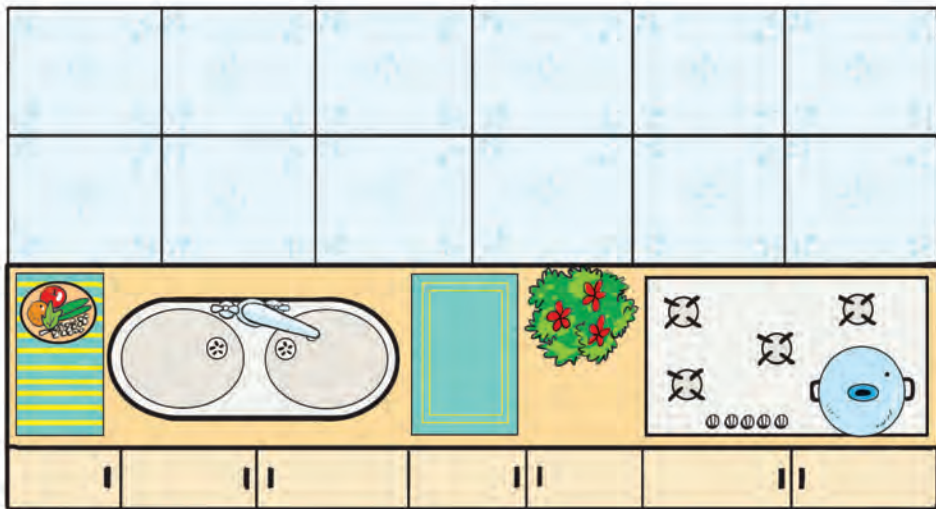
$$\begin{array}{r} \dots \\ + \dots \\ + \dots \\ + \dots \\ \hline \dots \end{array}$$

$$\dots + \dots + \dots + \dots = \dots$$

۲- در هر شکل ضلع ها را اندازه گرفته و محیط شکل را به دست آورید.

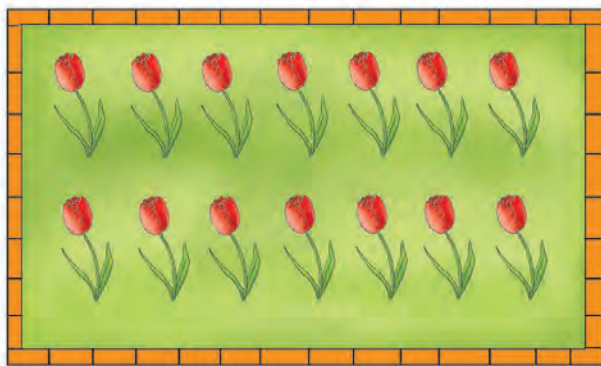
**مسئله
حل کنید**

۱- اندازه‌ی ضلع‌های یک کاشی آشپزخانه به شکل مربع ۸ سانتی‌متر است. محیط این کاشی را به دست آورید؟

۲- اندازه‌ی طول ضلع‌های یک مثلث ۴، ۳، ۵ سانتی‌متر است. محیط این مثلث چند سانتی‌متر است؟

۳- باغچه‌ای به شکل مستطیل به طول ۴ و عرض ۲ متر داریم، محیط این باغچه را به دست آورید.

* حالا جواب مسئله‌ها را با استفاده از ماشین حساب امتحان کنید.

**ریاضی و
زندگی**

با استفاده از متر اندازه‌ی ضلع‌های یک تابلو، موزاییک و ... را بنویسید و با ماشین حساب محیط آن را به دست آورید.

برای هریک از عبارت‌های زیر یک مسئله بنویسید.

$$۱۵ + ۱۰ = \dots\dots$$

۱-

$$۳۵ - ۱۲ = \dots\dots$$

۲-

$$۲ \times ۵ = \dots\dots$$

۳-

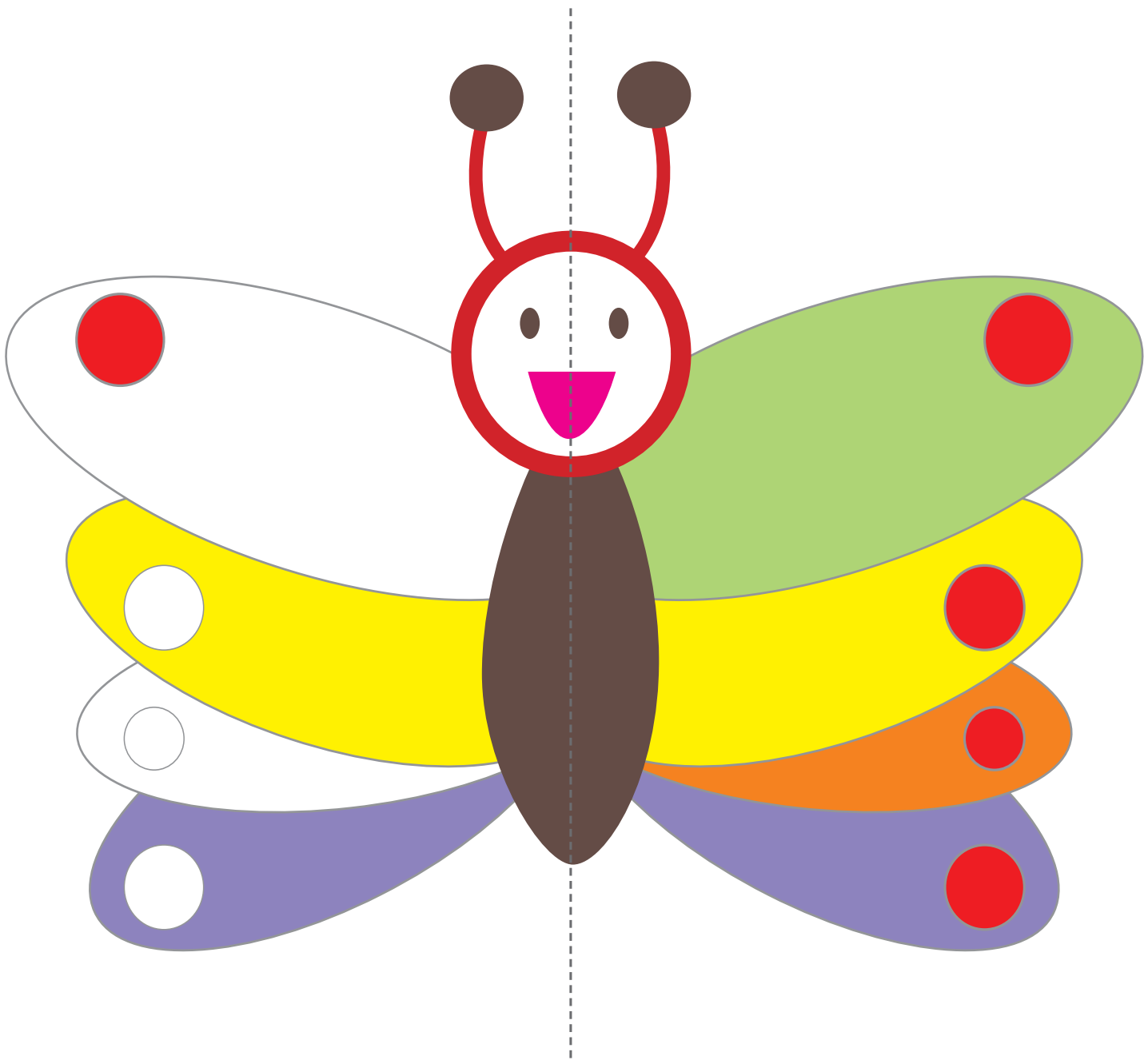

$$۱۸ \div ۶ = \dots\dots$$

۴-

با توجه به خط تقارن ، نیمه ی دیگر پروانه را کامل کنید.

فرهنگ نوشتن

من دانش آموز کلاس ..... هستم و در سال ..... به دنیا آمده‌ام من ..... ساله هستم. هر روز صبح ساعت ..... از خواب بیدار می‌شوم و ساعت ..... به خانه برمی‌گردم. در طول سالی که گذشت یاد گرفتم موقع خرید به ..... و ..... اجناس دقت کنم و قیمت اجناس را با هم مقایسه کنم. تا جنس مناسب‌تر را انتخاب کنم. من می‌توانم تاریخ پرداخت قبض‌هایی مانند قبض‌های آب و .....، ..... و ..... را بخوانم. من خدا را شکر می‌کنم.

تمرین

۱- با اعداد ۳ و ۸ و ۴ و ۵ و ۰ دو عدد زوج و دو عدد فرد پنج رقمی بنویسید.

..... و ..... و .....

۲- مدت زمان مناسب برای انجام تکالیف کدام است؟

ساعت ۲   ساعت ۵

۳- خانم رضایی می‌خواهد دور رومیزی به طول ۳ متر و عرض ۲ متر روبان بدوزد. او به چند متر روبان احتیاج دارد؟

ردیف →	↓ ستون	۹۵	۱۰۰	۹۰۶	۲۰۰۰	۳۴۸
		۵۳	۴۳۲۰۰	۶۷۶	۳۰۰۰	۹
		۱۰۰۰	۲۷۶	۹۹۹۹	۵۰۰۰	۹۰۷
		۵	۳۲۱	۴	۴۰۰۰	۶۸۴

- پنجمین عدد ردیف اول را بنویسید.
- در ستون دوم عددهای زوج را پیدا کنید و بنویسید.
- بزرگ‌ترین عدد چهاررقمی ردیف سوم را بنویسید.
- در ستون پنجم عددی که یکان آن ۷ است را پیدا کنید.
- در ستون چهارم جمع ۲ اسکناس ۲۰۰۰ تومانی را پیدا کنید.
- در ردیف چهارم پاسخ تقسیم $۲۰ \div ۴$ را پیدا کنید.

« وقت طلاست »

مادر بزرگ می‌گوید: یکی از ضرب‌المثل‌های خیلی معروف ما ایرانی‌ها ضرب‌المثل « وقت طلاست » می‌باشد. یعنی وقت یا زمان خیلی باارزش است. اگر برای هر کاری زمان‌بندی داشته باشیم، می‌توانیم همه‌ی کارهای خود را در وقت مناسب انجام دهیم و دیگر وقت کم نمی‌آوریم. مانند تنظیم زمان برای انجام تکالیف روزانه.

...../...../.....

.....:.....

تمرین های دوره ای (۲)

– قد صبا ۱۵۲ سانتی متر است. قد پروانه ۱۲۰ سانتی متر است.

پروانه چند سانتی متر کوتاه تر از صبا است؟ .....

صبا چند سانتی متر بلندتر از پروانه است؟ .....

– مبلغ قبض زیر را با رقم بنویسید.

قبض پارکینگ

مبلغ قابل پرداخت: پنجاه و پنج هزار ریال

به رقم: .....

– هادی ۹۰۰ تومان دارد. او می خواهد این شکلات را بخرد. چه قدر باید از فروشنده پس بگیرد؟

۶۷۰۰۰ تومان

– لاتین عدد ۹۵۳۷۲ کدام است؟ علامت بزنید.

65327

95372

95732

تمرین‌های دوره‌ای (۲)

– جمع کنید.

$$۴ \text{ هزار} + ۳ \text{ هزار} = \dots\dots\dots$$

$$۱ \text{ هزار} + ۵ \text{ هزار} = \dots\dots\dots$$

$$۶۰۰۰ = ۲ \text{ هزار} + \dots\dots\dots$$

$$۵۰۰۰ = ۴ \text{ هزار} + \dots\dots\dots$$

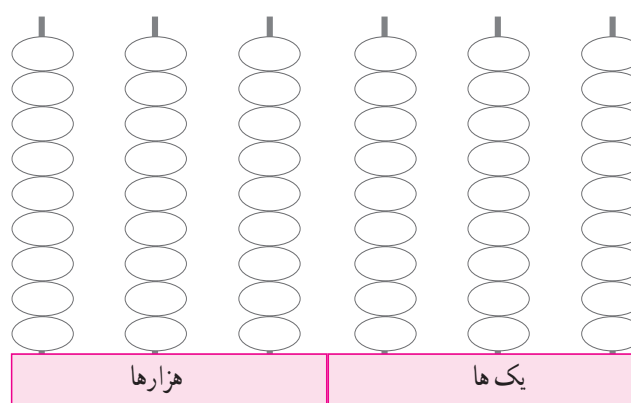
– در خانه‌های خالی رقم‌هایی را بنویسید که نشان دهنده عدد مقابل باشد.

هزارها			صدگان		
صدگان	دهگان	یکان	صدگان	دهگان	یکان
	۹				۵

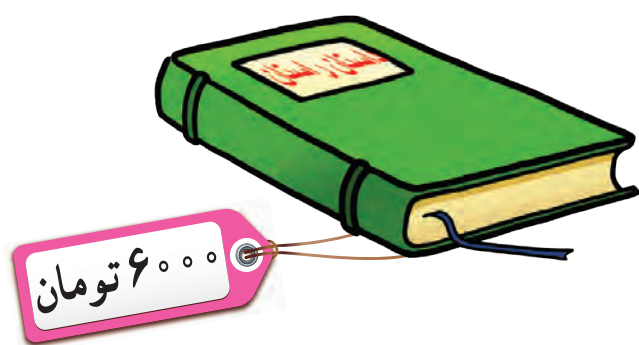
نود و سه هزار و سیصد و پنج

– شکل عدد مقابل را با رنگ کردن مهره‌ها نشان دهید.

۲۵۰۶۹

– به اندازه‌ی قیمت کتاب از پول‌های داده شده جدا کنید.

تمرین‌های دوره‌ای (۲)

– مادر برای تهیه آش نذری مواد زیر را خریده است.

وزن	مواد
۱۳۰۰ گرم	نخود
۱۵۰۰ گرم	لوبیا
۹۵۰ گرم	عدس

مقدار وزن نخود در آش بیشتر است یا عدس؟

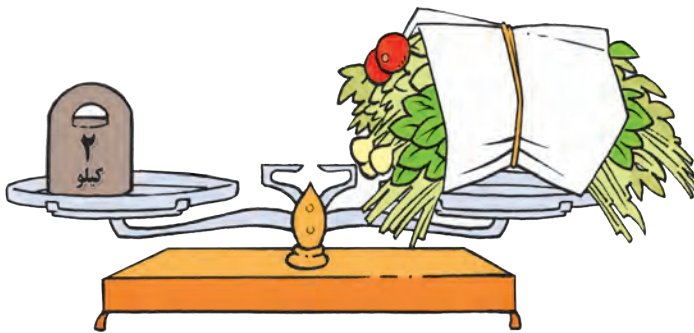
مقدار وزن نخود در آش بیشتر است یا لوبیا؟

– یک عدد زوج و یک عدد فرد پنج رقمی بنویسید.

عدد فرد .....

عدد زوج .....

– وزن مناسب را علامت بزنید.

۲ کیلوگرم

۲۰۰ گرم

– نخستین رایانه در سال ۱۳۴۱ به ایران آمده است.
چند سال از آن تاریخ می‌گذرد؟

– می‌خواهیم دورتا دور یک مزرعه‌ای به شکل مستطیل را که به طول ۳ متر و عرض ۲ متر است را توری بکشیم. چند متر توری نیاز داریم.

تمرین های دوره ای (۲)

— فکر می کنید چه مدت زمانی برای بستن بند کفش مناسب است؟ علامت بزنید.

۱ ساعت

۱ دقیقه

— خانم رضایی مهمان دارد. اگر هر پیمانه برنج برای ۲ نفر کافی باشد. او برای ۱۶ نفر چند پیمانه برنج لازم دارد؟

— آقای طاهری کارمند بانک است.

به نظر شما آقای طاهری چقدر تأخیر دارد؟ .....

— فروشنده ای ۳۲ بسته مداد صدفی برای فروشگاه خود خریده است. او چند مداد خریده است؟